

MEMO

Van	:	G.J. Klont
Aan	:	College B&W
Datum	:	20 mei 2019
Betreft	:	Plan van aanpak knelpunten bestemmingsplan buitengebied

Plan van Aanpak knelpunten bestemmingsplan Buitengebied

Aanleiding

In het coalitieakkoord 2018-2022 is ten aanzien van het bestemmingsplan Buitengebied onder meer aangegeven:

“het bestemmingsplan Buitengebied wordt aangepast aan de huidige wensen en milieueisen en dient als bouwsteen voor de Omgevingsvisie. In deze herijking worden de aanbevelingen van het rapport van Bosch en Slabbers ‘Boer en Landschap in de Noardlike Fryske Wâlden’ meegenomen.”

Vanuit de landbouwsector werd namelijk aangegeven dat het huidige bestemmingsplan Buitengebied, vastgesteld in maart 2014, ten aanzien van een goede bewerkbaarheid van de percelen te strak/ beperkend is.

Dit komt voort uit de regeling omtrent het verwijderen van (dwars)singels. Deze regeling is opgenomen in de Visie ruimtelijke kwaliteit, die onderdeel vormt van de regels van het bestemmingsplan. Aanlegvergunningen worden hieraan getoetst.

Naar aanleiding hiervan is met een aantal organisaties, die belangen hebben in het buitengebied, gesproken over evt. belemmeringen die zij ervaren met betrekking tot het bestemmingsplan voor het buitengebied en hoe die kunnen worden weggenomen.

Daarnaast is bij de behandeling van de kadernota motie P8-M1 Knipepunten bestemmingsplan buitengebied – FNP, PvdA en PVV, aangenomen. Het college informeert de raad conform deze motie over welke knelpunten in het huidige bestemmingsplan worden ervaren.

Overleggen en inventarisatie

Er is overleg gevoerd met de volgende organisaties:

- LTO/NFW
- SBB
- Wetterskip
- Provinsje Fryslân

De uitkomsten van de overleggen laten zien dat de verschillende organisaties met de huidige regeling in het bestemmingsplan Buitengebied Achtkarspelen goed uit de voeten kunnen.

Als enige belemmering wordt door LTO aangegeven dat de normen in de Visie, ten aanzien van de kavelverhoudingen die voor dwarssingels gelden, te stringent zijn. LTO geeft aan dat in Achtkarspelen de percelen in vergelijking met de ons omringende NFW

gemeenten wat kleiner en smaller zijn, omdat er in Achtkarspelen geen grootschalige ruilverkaveling heeft plaatsgevonden. In dat verband zitten de dwarssingels in bepaalde gevallen een efficiënte bewerkbaarheid van deze smalle percelen in de weg. Als een agrariër deze dwarssingel wil verwijderen, voldoet de aanvraag daartoe vaak niet de lengte/ breedte verhouding uit het bestemmingsplan Buitengebied (meer specifiek de Visie ruimtelijke kwaliteit Achtkarspelen, die is gekoppeld aan het bestemmingsplan Buitengebied), waardoor de aanvraag moet worden afgewezen. LTO zou graag zien dat de normen voor de lengte/ breedte verhouding minder strikt gehanteerd worden.

SBB snapt de wens van LTO/NFW maar geeft aan dat het wel om een kenmerkend coulissenlandschap gaat, waarbij de kenmerkende structuur van het landschap zo veel mogelijk in stand moet worden gelaten en, zo mogelijk, verbeterd. Als er een goede compensatieregeling komt met voldoende waarborgen voor instandhouding van het landschap heeft SBB geen onoverkomelijke bezwaren tegen een aanpassing, zoals bepleit door LTO.

De provincie geeft aan -vanuit het provinciaal belang- vooral te kijken naar het landschap en de ruimtelijk kwaliteit. Het is in het singellandschap belangrijk naar de structuur van het landschap te kijken. Kenmerkend voor dit landschap is de opstrekking, de singel- en kamerstructuur en de kamers. De lengte/ breedte verhouding van de percelen moet hierbij niet leidend zijn. Maatwerk is bij de aanvraag van belang, zo geeft de provincie aan.

Kortom: strakke normen ten aanzien van vooral de lengte-breedte verhoudingen moeten niet bepalend zijn. Het gaat om behoud en verbetering van het landschap (kwaliteit boven kwantiteit). De fijnmazige structuur van het landschap (wallen, singels en sloten), met in veel gebieden de opstrekking, zijn veelal uitgangspunt. Met maatwerk moet per gebied tot een oplossing te komen zijn. Strakke normen maken dit (soms onnodig) moeilijk.

Andere gemeenten in de NFW

Inleiding

De toentertijd vijf gemeenten binnen de Noardlike Fryske Wâlden (NFW) en de Vereniging NFW en diverse instanties hebben in 2005 een Intentieverklaring ondertekend om de regelgeving ten aanzien van het landschap binnen de NFW gelijk te maken. Na de landschapsvisie 'Boer en Landschap in de Noardlike Fryske Wâlden', opgesteld door Bosch en Slabbers landschapsarchitecten, hebben de vijf gemeenten een proefplan opgesteld voor de verschillende bestemmingsplannen Buitengebied.

Voor een nulmeting van de landschapskenmerken is het hele gebied van de NFW in 2011/2012 geïnventariseerd. Dit alles heeft geleid tot de landschappelijke regelgeving in het bestemmingsplan Buitengebied.

Daarbij is met de andere gemeenten afgesproken om tot een handreiking te komen, waarin op een duidelijke manier wordt uitgelegd hoe initiatiefnemers tot een positieve beslissing op hun vergunningaanvraag kunnen komen. Voor de gemeente Achtkarspelen is deze er gekomen in de vorm van de Visie ruimtelijke kwaliteit Buitengebied Achtkarspelen (hierna: Visie); deze is in 2014 gekoppeld aan het hiervoor genoemde bestemmingsplan Buitengebied en vormt het toetsingskader voor aanlegvergunningen.

Regeling andere gemeenten

De handreikingen/ regelingen van de verschillende NFW gemeenten zijn voor de gemeenten Smallingerland, Kollumerland en Achtkarspelen min of meer dezelfde. De regeling in de gemeente Dantumadiel lijkt wat meer afwijkingsmogelijkheden te bieden. De richtlijnen voor Tytsjerksteradiel zijn in die zin anders dat deze meer ruimte biedt voor afwijkingen: De gemiddelde oppervlakte van het betreffende landschapstype mag niet worden overschreden, maar wat betreft de lengte-breedte verhouding is er niet een vaste norm. Van belang is de opstrekkendheid en de 'gebruikelijke breedte-lengteverhouding' in het betreffende landschapstype.

Overigens geldt dat alleen de singels onder voorwaarden mogen worden verwijderd, de dykswâlen niet; bij verwijdering van de singels moet altijd (ook op basis van de Wet natuurbescherming, voorheen de Boswet) minimaal 100% moet herplant.

Huidige aanvragen

Momenteel is een aantal aanvragen in de gemeente Achtkarspelen ingediend, die op basis van de huidige normen in de Visie ruimtelijke kwaliteit niet vergund kunnen worden. Het betreft bijvoorbeeld dwarssingels in smalle percelen van max 50 meter breed. Eén dam van 15 meter, zoals toegestaan in het bestemmingsplan Buitengebied, voldoet niet om de bewerkbaarheid van de percelen te verhogen.

Voorstel voor aanpassing Visie

Uit de inventarisatie is gebleken dat de belangrijkste aanpassing van de Visie zit in de normering ten aanzien van de verhoudingen en oppervlakten van de ruimtelijke kavels in het buitengebied. Het voldoen aan de gemiddelde lengte-breedte verhouding van de ruimtelijke kavel met evt. de 20% afwijkingsmogelijkheid wordt door LTO/NFW als te belemmerend ervaren. Gelet hierop is hieronder een aanpassingsvoorstel van de Visie ruimtelijke kwaliteit Buitengebied Achtkarspelen (Hoofdstuk 6) opgenomen. Verder is naar aanleiding van de gesprekken met de organisaties tekstueel nog één en ander in de verschillende paragrafen van hoofdstuk 6 aangepast.

Hieronder is een mogelijke regeling opgenomen, die tijdens de bijeenkomst voor de fractiespecialistenbijeenkomst als leidraad kan dienen.

- De oppervlakte(n) van de nieuwe ruimtelijke kavel(s) die bij de herinrichting is/zijn betrokken, mag/mogen voor het herinrichtingsgebied niet groter worden dan de gemiddelde ruimtelijke kavelmaat van het betreffende landschapstype (zie tabel a op blz 48).
Indien de ruimtelijke kavelma(a)t(en) in het herinrichtingsgebied in de bestaande toestand al groter is/zijn, dan kan van bovenstaande worden afgeweken, mits de oppervlakte per kavel meer aansluit bij de gemiddelde ruimtelijk kavelmaat in het betreffende landschapstype gaat (zie tabel 1, blz 48).
De maximale ruimtelijke kavelmaat van het betreffende landschapstype (zie tabel a op blz 48) mag in ieder geval niet worden overschreden.
- De in tabel a, blz 48, aangegeven gemiddelde ruimtelijke verhouding (breedte – lengte) is indicatief voor het betreffende landschapstype en wordt als leidraad gebruikt.
Indien de ruimtelijke verhouding (breedte-lengte) van de ruimtelijke kavel(s) in het herinrichtingsgebied in de bestaande toestand al groter is, dan kan worden afgeweken, mits de ruimtelijke verhouding van deze kavel(s) meer aansluit bij de gemiddelde ruimtelijke verhouding in het betreffende landschapstype gaat (tabel a, blz 48).

- Er dient sprake te blijven van voldoende afwisseling tussen de percelen qua oppervlakte.
- In specifieke gevallen kan het college in het belang van het landschap in het betreffende landschapstype afwijken van de bovenstaande drie punten, indien bovenstaande criteria leiden tot bijv. ongewenste structuren in het betreffende landschapstype.

Van belang hierbij is dat de normen minder strikt worden toegepast als er sprake is van een verbetering van de landschappelijke structuur. Verder is een algemene afwijkingsbevoegdheid opgenomen om in bijzondere gevallen en dan ten gunste van de landschappelijke waarden van het betreffende landschapstype af te wijken. Dit alles om meer flexibiliteit en maatwerk te kunnen bieden.

De bovenstaande criteria worden in hoofdstuk 6 van de Visie nader toegelicht. Daarnaast wordt hier nogmaals opgemerkt dat de singels volgens de Wet natuurbescherming (voorheen: Boswet) voor minimaal 100% moeten worden gecompenseerd.

Procedure voor aanpassing van de Visie

Omdat de normen zijn opgenomen in De Visie, die onderdeel uitmaakt van de regels van het bestemmingsplan voor het Buitengebied Achtkarspelen, zal voor het wijzigen van dit onderdeel een zelfstandige bestemmingsplanprocedure moeten worden doorlopen. Het bestemmingsplan wordt op dit punt herzien. Omdat al met de verschillende organisaties vooroverleg is gevoerd wordt voorgesteld om van dit voortraject af te zien en de herziening van het bestemmingsplan direct als ontwerp ter inzage te leggen. Belanghebbenden kunnen dan hun zienswijze omtrent het plan geven.

Planning

Opstellen voorontwerp-bestemmingsplan en ter inzage leggen	3 ^e kwartaal 2019
Besluitvorming door raad omtrent vaststelling bestemmingsplan	1 ^e kwartaal 2020